Any IX Palamós, Novembre de 1922 Núm. 108

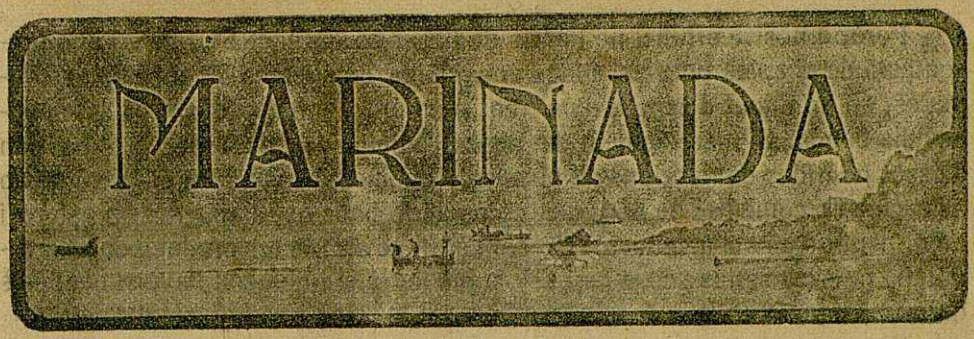

Jocs Florals

L'enquesta de *La Publicitat* respecte de Jocs Florals ha ofert l'interés de les coses vives, i podrà oferir a la pàtria un bon remei necessari.

Un estol de literats han exposat la llur franca opinió, produint-se la coincidència de condemnació general.

Més al nostre entendre, l'amoralitat de la institució és purament subjectiva. Ne són culpables tots els que hi trafiquen i que després no sols en blasmen sinó que hi fan riota. I la damnació d'aqueixos tals desaprensius hauria d'ésser seriosa i de conseqüències, per tal com els Jocs Florals son festa característica. Arribats ja a l'extrem d'amoralitat de que tothom se'n dol, ja no es cap mal el retreurer que, per l'assoliment de premis, s'estableix un torn de satisfaccions i venjances, i s'escriuen cartes imploradores que sembla que demanin el manà, i es munta una màquina d'influències per a la consecució de 25 pessetes. La presentació de pliques es la nota més ridícola de la ridícola lluita literària; si serveixen, és perquè els jurats atrevits o ganduls fallin, segons les firmes.

La idea de reforma predominant, que és sens dubte, la remeiera, és la celebració de Jocs per comarques, amb reglamentació i normalitat. Això permetrà l'enlairament de premis i, per tant, de la importància dels concursos. Hi haurà una solvència satisfactòria.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Però, a nostre arbitri, no hauria de basar-se els Jocs Florals en una presentació de simples poesies, fulles volanderes compostes les més de les vegades, en un minut d'espera d'un tren, o en un segon d'avorriment en quansevulla banda. El mereixement de premis mínims de 500 pesetes haurien d'ésser nodrides col·leccions de poesies o poemes d'ample vol, i novel·les o narracions o comèdies de llarg alè, ço és de treballs que impliquessin esforç i laboriositat a més d'inspiració. No com ara, que els poetes produeixen a l'arravatada poesies soltes sense cap valor bibliogràfic i que són l'avorriment dels qui s'encanten amb la bellesa o gentilesa de la reina i de la Cort d'Amor.

Sia quina sia la reforma dels Jocs Florals, el que més interessa és la reforma moral dels poetes. Que per guanyar un bitllet de 25, aboquen odis i trabetes, combinacions i malesvolences. No poden pas parlar de la *sofrosine* hel·lènica ni vituperar els vells restauradors de la poesía catalana, els quals lluitaven per un simbol de glòria amb l'entusiasme i generositat que han estat la llavor del ressorgiment de la pàtria.

Canço de breçol

L.: Maternal

A sa falda té la mare
un petitet infantó;
li fa petons a la cara
tot cantant-li una cançó.
A son breçol ella el posa
quan té el son angelical,
mes llavors cantar no gosa
puix te pó de desperta'l.
L'infantó somnia coses
coses boniques del cel,
àngels amb mantells de roses
tot cantant amb gran anhel.
I quan veu sa pobre mare
que s'ha dormit l'infantó,
estampa a sa tendra cara
altre volta un dolç petó.

JOAN ISERN

Calonge

Premiada en els Jocs Florals de Molins de Rei.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Viles i ciutats americanes

Atlàntic City

Ens havien parlat tantes vegades d'Atlàntic City, la famosa platja de moda nordamericana, que aprofitant aquesta quinzena de vacacions d'estiu, ens hem decidit a visitar-la, fugint ensems de la calor, la boira, el fum, els «subways», els automòbils i altres molèsties ciutadanes.

El viatge de Nova York a Atlàntic City no té absolutament res que pugui interessar al viatger. Es com la majoria dels viatges en ferrocarril. I és que aquest mitjà de transportació no s'inventà certament per a fruïr el paisatge, sinó simplement per a canviar-se de un lloc a l'altre con més aviat millor. Per això els homes, després d'inventar el ferrocarril, inventaren els «sleeping cars» i els «vagons pullman», perquè els viatgers poguessin viatjar dormint. Es lo més pràctic—sentireu a dir—en aquest segle de les coses pràctiques.

Amb velocitat d'exprés nordamericà travessem volant les ciutats industrials de l'estat de Nova Jersey. Trenton i Camden. Travessem un riu sobre un pont immens i una plana verda; una vaca, la qual no hi ha cap dubte que és de fina raça de Jersey, remuga indiferenta al peu d'un gran cartell de fusta. Aquests anuncis, plantats tots al costat de la via ferria, ens molesten i turmenten, ens semblen una heretgia contra natura en aquell lloc. Pensem que a voltes és un desventatge viure en països on tothom sap llegir i escriure. El tren continua volant. Deixaria de dir-se *flyer* (axís cada exprés té un nom: *Flyer, Century, Empire, Meteor*, etz), si no ho fes. A la llunyania, entre núvols de fum, el qual surt de mil xemeneies, més negres encara que el mateix fum, veiem la silueta grisa, irregular, dels edificis i fàbriques de l'industrial ciutat de Filadelfia. El tren travessa lentament l'empalme de Winslow, on fa vuit dies voleià un exprés, i ens recordem que hi ha vaga de mecànics carrilaires. Una brisa fresca, salobre, inconfusible, ens anuncia la proximitat de la mar, la qual per fi veiem, i s'ens alegre el cor com bons fills que som de la mar llatina. Mes, on sóu olors de pins, farigola i romanins, als quals tant us enyorem?

. . . . . .

Ja som a Atlàntic City. Sortim de l'estació, la qual és un edifici de fusta

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

sense cap importància, i agafem un dels «taxis» que esperen a la porta. La primera impressió que rebem d'Atlàntic City no pot ésser més dolenta. No veiem més que cases de fusta, les quals ens fan pensar instintivament amb els boscos que haurà sigut necessari arrasar per edificar la ciutat. Arribem a l'hotel; un negre (som a Amèrica) amb un uniforme d'allò més pintoresc,ens pren la maleta de la mà, mentres un altre negre ens posa davant dels ulls el llibre registre per inscriure-hi el nostre nom. Cal remarcar que aquest llibre és gran com un missal, sens dubte perquè estigui en proporció amb l'immensitat de l'hotel. Ens assignen una cambra al pis dotzè. Prenem l'ascensor i sentim sensacions d'aviador. La cambra és espaiosa i d'una gran netedat, emperò una netedat asèptica, com d'hospital. Ens acostem a la finestra i des d'aquella altura veiem tota la badia d'Atlàntic City, un bon tros de platja, on s'estan banyant milers de persones,i part de la ciutat. Inspeccionem la nostra cambra i damunt la taula hi veiem una Bíblia i una Guia descriptiva de la ciutat. La Bíblia hi és posada allí per la Societat de Viajants Cristians; la Guia, per la Cambra de Comerç de la ciutat. La presència d'aquests dos llibres de un caràcter tant distint, en aquell lloc, ens suggereix una reflexió i creiem veure-hi un símbol: la creu i l'espasa dels conqueridors d'ahir; la Bíblia i el tiralínies dels conqueridors d'avui; idealisme i acció, elements dels quals està formada, en gran proporció, l'ànima americana.

. . . . . .

Sortim de l'hotel i ens anem «on va tothom»: al famós *Boardwalk*, literalment, passeig de planxes de fusta, aixecat uns dos metres sobre la sorra de la platja, el qual ens diuen que té una longitud de vuit milles i una amplària de seixanta peus. En alguns llocs el passeig entra dintre la mar sostingut amb puntals de fusta. Una munió de gent omple el passeig. Ens perdem entre la gentada. Ens assentem en una de les terrasses, des de les quals hom pot contemplar la platja i una petita proporció dels cent mil banyistes que diàriament entren i surten de l'aigua. La sorra de la platja no és tan neta ni tan fina com la d'algunes platges que coneixem (preneu-ne nota, banyistes de la Fosca), ni la mar té tampoc el blau marí típic del «mare nostrum». Aquí la mar és tèrbola, com tèrbol és també el color del cel.

Després del *Boardwalk* els llocs més favorescuts pel públic són els *piers*, o molls, que avancen cents de metres mar endins, com braços de gegant que s'estiresin ones avant per arribar a tocar amb les mans les platges de l'altra banda de l'Atlàntic. En aquests molls si troben totes les diversions i els espectacles que la fantasia més esborrajada pugui demanar. Teatres espaiosos i elegants, sales de ball luxosíssimes, concert-halls, cines, circs, terrasses des d'on contempleu les ones, miradors des d'on podeu pescar. Per la modesta quantitat de mig dòlar podeu entrar a un d'aquests *piers*, i si sou aficionat a oïr bona música, fruireu les divines inspiracions de Bach, Mozart, etz, per cert molt ben executades; mes si per atzar us agrada més pescar

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

amb canya, amb els cinquanta centaus vos proporcionaran fins la canya i potser el peixos que haveu de pescar. Aquests yanquis se les pensen totes.

Hem volgut contemplar l'espectacle que de nit ofereix la ciutat il·luminada «a giorno» des de la mar, i ens hem embarcat en una petita barca de vela en companyia d'altres excursionistes. Mai hem tingut pretensions d'ésser navegants, i fins ens sembla que si per nosaltres hagués anat, l'Amèrica estaria encara per descobrir. Volem dir que les molèsties inherents a un viatge per mar, especialment quan aquesta no està plana «com la palma de la mà», les donem per ben sofertes quan es pot fruir un espectacle com l'Atlàntic City, contemplat quatre o cinc milles mar endins, des d'una barca de vela que salta com boja sobre les ones enceses pel reflexe de les infinites llums de la ciutat, la qual brilla com una joia de la corona d'Anfitrite robada dels misteriosos palaus del vell Neptú.

J. VENTURA I SUREDA

Atlàntic City, Agost de 1922.

La font de l'oncle

En la cala de cà Na Margarida

De les penyes de Cap Gros
raja l'aigua fresca i pura
per calmar la sed que el cos
dels pescadors tortura.
Brolla minsa com un fil
de plata,
son rajolinet humil
dóna una carícia grata.
Font de vida i de consol
pel sedent que las s'hi atansa;
encara que hi bati el sol,
qui la vol
sempre hi troba una esperança
i en son raig la temperança.

LL. BARCELÓ I BOU

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

ASSAIGS LITERARIS

El sust del camperol

Al simpàtic amic J. Pèrez Marín

Finia el Juliol i pels camps en rostoll apenes si hi quedava alguna que altra garba negrosenca i lassa pel sol, que, terriblement xardorós batia de cap a cap aquells llarguíssims díes caniculars.

Tan mateix l'ombra era llaminera i la frescor d'un rieral temptava.

De bon grat el fornit camperol qui seguia calmós tot darrera del carro encimbellat de garbes ben granades, aprofitant el clap d'ombra que aquest projectava sobre el camí dolent, s'hauria ajassat com un ca qui treu un pam de llengua, en aquella delícia de pollancres que s'obirava temptadora part d'allà de la propera masia.

El dringar dels picarols de l'euga es barrejava amb el xivarri escandalós de les cigales.

Amb un formidable *xòoo..*, *petita!*, el jove camperol aturà la pobre bèstia ensabonada de suor fumosa, la qual esbufegà satisfeta mentres girava amb lentitud el cap com per a donar mercès a l'amo per la seva benevolença.

El sol esternallava.

Encesa que hagué la pipa nostre jove camperol, es disposava a arriar de nou l'animal amb un espatec de tralla, quan un *aiii!...* perllongat i llastimer vingué a ferir les seves oïdes deixant-lo immòbil i astorat.

Aiii!.., aiii!. , es sentí de nou amb veu enternidora que resseguia tota l'escala cromàtica; *aiii!.. aiii!* .

El jove camperol s'alarmà.

Hi havia motius més que suficients per a fer suposar una desgràcia.

Aiii!.., aiii!. .

No hi havia dubte; algú es moria aprop. Algú era arribat en els moments suprems del traspàs. Aquells gemecs tristíssims i tan continuats no eren més que l'adeu darrer d'una ànima qui emigrava a un altre món tal volta de més llum i de menys xafagor que aquest.

Aiii!.., aiii!...

Era un deure de consciència socórrer o tan sols recollir l'últim alè del desgraciat qui es dolia de faiçó tant enternidora. I nostre amic camperol descompassà d'un brinco que hauría ambicionat el més àgil gimnàs, el rec que se-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

parava el camí del camp, i arrencà a còrrer vers on semblava partir la veu de l'agonitzant.

I els *aiii!... aiii...*, es repetien angoixosos i nostre camperol vinga girar el cap a una i altra banda cada cop més alarmat.

De sobte s'aturà.

Havia arribat gairebé a l'altre extrem del camp en el marge del qual hi havia plantades una renglera de saules corpulentes i ramudes junt amb quiscun sapat tamariu. I era allà, vora d'una groixuda soca, on nostre heroï camperol acabava d'atalaiar part de la desgraciada víctima,i diem *part*,perquè efectivament, des del punt on s'esqueia plantat nostre magnànim amic, sols s'obiraven dos peus calçats d'espardenyes blanques. corresponents a dugues pantorrilles vestides per uns pantalons de dril devingut un tel de ceva. El reste del cos quedava amagat per una mata de tamariu.

Aital visió, sense que res hi pogués la seva voluntat, deixà al camperol clavat a terra, mateix que un puntal de tanca, paralitzat tot moviment en el seu cos, enterament sang-glaçat.

Mentrestant el desgraciat seguia amb els esgarrifosos *aiii!... aiii!...* trastornant encara més el pobre camperol, qui no atinava en ço que convenia fer en moments tant crítics. Ell prou hauria volgut avençar, cridar, fer quelcom, en fí, per a la pobre víctima, mes endebades; els seus peus romanien quiets i la veu no venia a la gorja. Situació horrible!. Tot ell regalimava suor. El sol despietat, abrusava; però més que el sol, l'angoixa el consumia.

Mes, hi ha uns ulls amorosos que tot ho espíen i un poder suprem que ajuda en les situacions més afligides, sens dubte aquesta Providència que presideix totes les coses, tingué un esguard de misericòrdia pel pobre camperol animat de tant nobles desitjos, car recobrant la perduda presència d'ànim, anava ja a salvar la curta distància que el separava d'aquell desgraciat esternallat sota les saules, quan (O generosos esforços de les ànimes grans i senzilles!) sorgí, potent i victoriós, el cent voltes començat i mai continuat

Ay... criollito del alma
tu me robas la calma
yo no puedo vivir !...

. . . . . .

Segons conten, el bon camperol tingué de fer uns quants dies de llit a causa del terrible sust hagut; mentres el feliç desvagat seguí assajant en jorns successius, la coneguda cançó, com si tal cosa.

A. GALLART.

Palamós, novembre de 1922

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Sonatina

Amor: Mercè si us plau de gràcia vostra
que escampa el vent joliu de maig florit
i rep tothom com sota pairal sostre
el pa rossenc amb el porró torcit.

Jo vull sentir la vostra veu amiga
que clara s'ou com suc de fontinyol.
Jo vull sentir l'alé que mai calciga,
el vostre tast, com nin endins bressol,

espera el pit sucós de gerda vida
que la marona gonfla pel golut.
Jo vull sentir vostra cançó florida
al pas pel meu camí de joventut.

Amor: Mercè si us plau de gràcia vostra
que tinc desig del goig. De bat a bat
s'obre mon cor. Com guerrer, mon rostre,
mustiga l'aire càlid del combat.

De la joia grenyal, feu-me'n ofrena,
Amor! I que l'amiga pel camí
sigui la mossa que cap pler la mena
ni cerca companyia per llemí.

Amor: Ja que neguit, com foc, m'arbora
deu-me la Verge en l'hora que'l sol cau.
Vingui ton regne i amb ell la Misenyora.
Pel mar de Vida passi vostra nau...

Mercè de vostra gràcia, Amor, si us plau!

SIXT VILÁ

Llorejada en el Jocs Florals de Caldes de Malavella-1922.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

El Sardanista

(Continuació) (*)

Lema: *Rodafestes*

Va emmullerar-se el companyó, i a dir ver, el sardanista experí un punt d'enyorança que ben tost curaren els afalacs i adelitament d'un concurs sardanístic en que ell, capitost de colla, va treure una sardana revessa i conquerí, a més del guardó pecuniari, el títol d'invencible. L'aujol de popularitat, la plenitud de goig perduraren quatre o cinc anyades durant les quals fins guanyà sa figura un respecte sacerdotal. L'humor característic havia perdut sinó vivesa, arruixament A cada anyada, veia un nou planter de nines tendres, qui rebien a desgaire i contracor els seus llagots i galanures com si les rebessin d'un vellercàs, i en cada sarau, deixava de trobar voliors d'amics per ésser emmullerats, i ço que més aplanador era, observava com garrides minyones havien mudat, amb el matrimoni, la gràcia i gentilesa en lletjor i malfardament.

A les acaballes d'un istiu, son pare mogué la veu:

—Ja va a la frega de vint anys que fas la vida de barlip-barlap,no tenint atra idea que la ballaruga. Els teus amics t'abandonen perquè senten la necessitat de fundar una família. Vares fer-me posar un fadrí, i aixís i tot, ara ja la botiga no llisca bé. Soc un arbre sense fuies i, si no hi poses pas remei, el fadrí es farà amo perquè ja se'n va fent. Les teves germanes no tindran ajut. T'has de casar i venir a casa.

Va romandre silent el ballador amb un parpelleig que revelava el dubte.

— Contesta d'una vegada.

— Potser sí que teniu raó, però tinc por que tot me caurà a sobre i que no em podré aguantar: som nat per córrer, jo.

— Bé, però la teva joventut ja és acabada. Aquí hi ha una noia que només has d'obrir la boca per fer-ne ta muller.

Va redreçar-se En Valentí amb agitada curiositat.

— Qui és?

— Na Elvira, filla del flequer.

(*) Vegi's el n.° 104.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Era una emoció novella, capgiradora del destí. Vistosa la fadrina, encara tendra, amb una aportació de capital no menyspreable. A nova interrogació refermada amb la presència de tota la família, va respondre En Valentí, que acceptava la proposta. I, aprofitant la primera ocasió vinguda, amb gorgoleig gaudiós, oferí amor a la qui havia d'ésser sa muller amb pler de tots. Però N'Elvira va rebutjar-lo ofesa d'aquella estranya seguritat.

—I qui t'ha dit minyó ans que parlessis que jo t'estimava? Et creus per ventura que jo t'esperava com una desgraciada?

Un coqueteig amb un altre jove aguà el ridícol del jovincel, colorat d'ira. I verament irós aquest etzibà a son pare que ell deplorava ésser estat joguina d'insofrible engany.

Llavors intermediaren els pares i l'aliança que apariâ impossible va celebrar-se a satisfació general, produint la ràpida brama que ja havia finit per sempre l'imperi del gran sardanista.

* * *

Les novelles i dolces emocions del festeig varen canviar l'ànima d'En Valentí. Humil i gojós reconeixía la beata joia d'una llar quan l'amor hi regna. Els dos éssers no vivien sinó l'un per l'altre amb renunciaments de part i part de tot ço que pogués alterar la calma riallera del fogar. Tot agraït de que l'aimada li deixés besar les sues fines mans, li murmurava entre bes i bes:

— Si hem de viure aixís, amb aquesta dolcesa, com si fossim al paradís, jo et juro que no iré mai més a cap festa major.

— Vôs dir?

— T'ho juro.

— I si et fes jurar que no ballaràs cap més sardana, ho juraries?

— També, si tú m'ho manes.

— Jo no t'ho mano perquè sé que et plau però pensa que no t'estarà pas bé éssent casat de fer sempre el mico al mig de plaça.

— Dôs si no et plau, no iré.

Va discórrer el temps de promeatge sense ballar ni una sardana el famós sardanista.

Tretes i tirades hagué de rebre en Valentí; però ell, no responia i per assegurar la sua fermesa somniava la mirada amorosa i el goig impressentit de poder besar unes mans fines i blanques i joganeres.

Les noces allargaren l'estat beatífic de la parella. En Valentí aguantava la paraula de no viure sinó per sa muller. Per aquella voluntat complí l'ofici de confiter amb la gràcia ingènita imfonent una vigor al negoci de confiteria. Uns entraven a la botiga o a l'obrador per disfrutar del seu humorisme; altres, per veure lligat el rodafestes amb igual expressió amb que contemplarien un colom lligat a la barana solellosa d'un terrat.

Després, ja la muller va estar molt aqueferada amb la preparació de la

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

robeta d'infant i, per tal de bé fer-ho, solia arribar a la sua casa pairal amb tanta freqüència que fins aportà moments d'angustiosa solitud a En Valentí.

Angúnia d'antuvi, esborrada prest perquè ja comprenia que l'amor entrava a una etapa distinta, en la qual cada u dels parçoners podia garfir un pany de llibertat sense alteració de la dolcesa. I fou prudent el confiter: els d umenges, consagrava un parell d'hores a la tertúlia de casino; a la primera vegada de complir-ho cregué ésser reptat de la sua esposa, però aquesta emmudí, com si per ella l'esplai distingit fos cosa natural i esperada.

Somrigué la Primavera. Orenetes i falsies ompliren el cel blau de la vila i hi capbussaven alegrement com els vailets en la mar; en les tanques dels jardins sobreixien els rosersflorits, i de les balconeres s'estiragassaven clavells i geranis encesos, i les portes s'esbatanaven. Tota la vida eixia al carrer. En Valentí, respirant el perfum de les roses, veia des l'obrador, al cimbori d'un terrat, un gerani vermell que es destacava en la blavor del firmament com una toia de foc.

— El bon temps és arribat, se deia sospirant.

A hora de repòs, solia voltar per la vila, davant la mar, i ja va ésser en els primers dies d'impressions primaverals que d'una balconada oberta va sortir, com un crit d'istiu, el so ple i amorós d'una tenora.

Valentí va tremolar com quan besava l'estimada. Una cadència d'amor de l'antiga vida envaï son esperit. Se n'alliberava, però, amb el següent pensar:

— O no! Jo he posat arrels. En ple istiu naixerà el meu hereu, portantme noves emocions, un hereu que hauré de cuidar amb tots els meus esforços i miraments.

I va treballar d'una manera insomniada la vetlla de la Festa Major que s'esqueia per Sant Joan. En la rienta jornada va aixecar-se a punta d'alba; una guatlla cantà l'alegria del temps. Tot el dematí va ésser en la botiga un tragí de gent; les mans feinejadores d'En Valentí, de son pare, germanes i dels fadrins no podien donar a l'abast.

En Valentí, per la finestreta de l'obrador, o per la porta de la botiga veié el passatge de la gent engalanada qui anava a l'ofici de festa major.

Ans de les 12, ja un esbart de devots se plantaren en la plaça i al punt del toc d'oració, la tenora d'una cobla Principal sonava aquelles fioritures d'afinament que fan pensar amb els càntics de galls ans d'entrar en lluita. En Valentí arrufà el nas, com si realment fos gurmand de les llepòlies de què era fautor, sotjà per la finestra d'on s'obirava un tros de plaça, va satisfer-se del la minva de clients, i tot d'una, un poc tremolós, va llevar-se el davanta i els maneguins blancs, i per la porta de l'obrador, en manegues de camisa, com un infant qui s'escapa d'estudi, va escapolir-se. En arribar a la plaça el flabiol senyalava. Rigueren els músics amb rialla afable en saludar el company, i quan la sardana rompé, En Valentí començà a puntejar ubriagat de joia.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Ja hi havia forasters que encaixaxen a dreta i a sinistra, molts de fills de la vila residents a fora que davallaven amb claror de festa als ulls i amb daler de respirar l'encís de la població natal.

Innúmeres mans s'allargaren a En Valentí; però aquest desentenent-se'n com millor podía, tornà ràpidament a la botiga, on el pare i ses germanes el reberen amb un somrís de jutge benèvol.

A la tarda es llençà el sardanista al goig de sa afició.

Alirejà com un infant, en trobar-se front a front amb N'Eugeni.

— Ja m'ho pensava que vindries.

— El cor m'ho clamava de ballar sardanes.

— I diu que ja tens tres fills, no fa?

— I un de camí, quatre.

— Alça noi!

S'enllaçaren les mans, i, amb la lleugeresa i garbositat d'antany, varen puntejar de principi a terme de la dansa. Com que el confiter anava i venia de la botiga, no tingué escrúpol de ballar en mànegues de camisa i els seus elàstics blau elèctric, varen ésser un punt de mira de tots els esguards.

Tan ple de gaudi estava, que a hora de vespre, en entrar a la llar va semblar-li que queia, estabornit de lo alt d'una muntanya. La seva muller, fins llavors tan dolça, prengué la primera expressió de fieresa i de revolta.

— Ja t'ho devies pensar que no t'hi hauria deixat anar a plaça, que no ha gis dit res. Hi has anat d'amagat, eh?

— Que és cap mal? féu En Valentí tímidameut.

— O! I tant maco com hi ets anat! Lluint els elàstics tan enlluernadors!

— Que no ho ha vist tothom que estava per les sardanes i per la botiga?

— Sobretot per la botiga! I després, que ja marganteges; te n'hauries de donar vergonya d'anar fer cabrioles com un xitxarel·lo.

— No faig pas cap mal, ho entens.. dôs...

— Ala, ala, que tothom s'enreia de tu.

— Per mi que riguin tant com vulguin.

— Dôs a mi em fa patir molt això.

— Posa-t'hi fuies, noia. No sé qué dir.

I botaren ambdós fins que l'ambient i comentaris de festa major foren esvaïts.

MIQUEL ROGER I CROSA

(Continuarà)

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

El teu retrat

Al xamós infant Eduard M.ª Coll

El retrat ros infantó
l'he agraït com joia rica,
l'he agraït com el petó
de la teva boca xica.
L'he hostatjat amb els records
d'unes hores lluminoses...,
ells serven els meus amors,
que em són tan gais com les roses.
I esguardan-te aixis petit,
penso amb ta gràcia exquisida,
i amb el gest tot distingit
amb que em fas dolça la vida.
I et trobo molt més formós
i t'estimo més encara,
pressentint infantó ros,
que seràs bo com ta mare.
I com el pare inventô
per tú d'aquells jocs que atrauen;
fas que, sí, amb el caparró,
i aplaudeixes perquè et plauen.
Al passar dels anys l'estol,
marcirà ma jovenesa,
però tindré sempre el consol,
del records per ma vellesa.
I esguardant el teu retrat,
em seran les hores bones,
i com a un fill estimat,
et besaré les galtones.
Per a això ros infantó,
l'he agraït com joia rica,
l'he agraït com el petó,
de la teva boca xica.

M.ª DEL CARME MARCÉ

15 Juny 1922

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Crònica local

Suspensions de pagaments, lletres de canvi per a jugar a foot - ball, embargs, valoracions, renovacions, veus-aquí els termes de la trista vida actual. Guanyar una pesseta és un miracle; sostenir-se en les aigues del temporal ja és brava cosa. Sembla que som al començ de la liquidació de la comarca. O temps heròic de la supèrbia del taper, en que el xampany vessava de totes les llars! Recordem que el celebèrrim Dr. Robert, (q. a. C. s.) quan visitava els molts tuberculosos que malauradament dóna la nostra contrada deia, ans que tot, la privació del vi escumós senyorial. O records d'aquella grandesa! Ara els palamosins amb el cor sagnós emigren forçadament per a trobar la vida en altres terres.

Així i tot — i un somni apar — encara hi han vagues i pretensions de millorament de salari. Els camàlics del moll volen guanyar 15 pessetes de jornal.

Per haver-se estancat la demanda de tiratges a l'Alemanya hi ha reducció de treball en les fàbriques que a tal. article es dediquen. Com a últim record de la Societat que fou "Corchera Internacional", hem vist la remesa a Sevilla del suro que aquí els quedava.

Prepara la Companyia de *Ferrocarriles Económicos en Cataluña,* la construcció dels vagons especials amb motor.

En la diada dels morts, es celebrà la missa de costum a la Capella del Cementiri. La tristor de Novembre, amb uns freds ja intensos, ha acabat d'aclaparar les ànimes atuïdes per la crisi econòmica.

No obstant, encara resta, per sort, un caire lluminós en nostra vida encara viu gent que pot divertir-se amb més o menys alegria. Totes les entitats han fet comèdies: A la Gorga *L'alegria del Sol* i *La mala partida* al Centre Federal, *El carro desfet* i *Els Minaires*, al Club del Carrer del Moro, *Un vagó.*

El Centre Nacionalista ha ofert una de les seves vetllades característiques: música, poesia, projeccions i ball. Cantaren En Prats i En Suñé el duo *Madrigal* de Mendelssohn; un chor de noies refilà cançons del mestre Morera i la sardana *Per tu ploro* de l'immortal Pep Ventura; les senyoretes Hernández (J.), Artiza (L.), Lumbreras, Planas (M.) i Bou llegíren poesies d'En Camós, Barceló i Roger i altres. Les projeccions de l'excursió als Molins i d'algunes Marines amb clixès d'En Joan B. Camós delectaren als concorrents i per final, animada ballaruga.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

El diumenge següent l'Orfeó "Ocellada" donà un concert en el Casino "El Port", oferint La filadora, Scherzo, Per tu ploro, La sardana de la Pàtria. En Suñé cantà la *Barretina* d'En Sancho Marraco i En V. Prats el *Paradiso* de l'Africana. La gran concurrència aplaudí calurosament.

Com sia que l'Estat no admet com a garantia la hipoteca de l'edifici de la Casa de la Vila, es crearà un impost sobre la contribució urbana per tal de garantir el pagament del 25 % del cost de la desviació de la riera Aubi.

Continua el carrer dels Aliats amb l'entranya oberta. La proposició en el Consistori de que es tanqués va ésser rebutjada.

Amb la fret ha arribat el turronaire, que segurament deurà acabar els turrons. Per fer-se passar el fret, juga la mainada a foot-ball en el passeig del Port i en l'esplanada dels Miradors. I el jovent s'arredossa les vesprades al carrer Major.

Ha pres possessió de la notaria, el distingit senyor Clanxet. Benvingut.

El pintor Francesc Vidal ha remés dos quadres a Barcelona, amb destí al concurs Plandiura.

Donem l'enhorabona al mestre Josep Casanovas (Paixero) perquè el seu mètode de flabiol ha merescut el beneplacit de l'eminent violinista i compositor de sardanes, Sr. Toldrà de Barcelona.

En el col·legi de noies actua una professora nova.

Sojornen a Palamós la família de n'Anselm Gubert i el jove Sauerwein.

D'espectacles només podriem donar noves del cine.

Hom diu que s'han avingut les dugues Companyies d'Electricitat. Ja podem preparar la bossa. Pujarà la llum i ha baixat el pa. *Laus Deo!*

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Moviment del port

Vaixells entrats durant el mes d'Octubre de 1922

1, vapor, Ampurdanés; 2, vap., Otterburn (inglés); 3, veler, Dolors Casaball; 4, vap., Ampurdanés; 5, vap., Sestri (alemany); 6, veler, Joven Paquito; 7, veler, Dolors Casaball; 8, vap., Ampurdanés; 9, vap., Ampurdanés; 10, veler, Teresa; 11, vap., Carpio (anglés); 12, veler, Maria Rosa; 13. vap., Ampurdanés; 14, veler, Teresa; 15, vap., West Lashaway (americà); 16, vap., Ampurdanés; 17 vap., Ampurdanés; 18, veler, Amparo Ferrer; 19, vap., Ampurdanés; 20, veler, Joven Paquito; 21, veler, Margarita Taberner; 22, vap., Rita; 23, veler, Providenza di Dió (italià); 24, vap., Ampurdanés.—Total, 24.

Registre civil

Mes d'Octubre

Naixements.— 1, Vila i Casanovas.— 2, Pilar Armela i Candet.— 3, Ernest Bach i Calvó.— 4, Josep Palet i Sabansier.— 5, Francesc Tolosa i Ganigué.— 6, Maria Casagran i Servià.—7, Antòn Camós i Barnés.—8, Geroni Amate i Hernàndez.—Total, 8.

Matrimonis.— 0.

Defuncions,—1, Emili Pons i Cané, 10 anys.— 2, Salvador Mató i Mingall, 50 anys. — 3, Josep Ferrer i Riera, 75 anys.—Total, 3,

Tallers Tipogràfics LLORÉNS CASTELLÓ—Palamós.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós